

Téma roku: **Náš společný prostor**

Více než 70 % Evropanů žije v městských oblastech, i proto je veřejný prostor v mnoha městech velmi stísněný. V místech, kde je dostatek prostoru pro lidi, stejně jako pro různé způsoby dopravy a činnosti, najdeme vyšší bezpečnost silničního provozu, nižší hluk, menší znečištění ovzduší, lepší kvalitu života i větší sociální spravedlnost. Sdílení společného prostoru tak naši společnosti přináší celou řadu výhod.

Zranitelní uživatelé dopravy tvoří 70 % obětí smrtelných nehod, k nimž dochází na silnicích ve městech. Proto je při navrhování veřejného prostoru nezbytné dostatečně zohledňovat potřeby právě těchto skupin. Aby měli lidé motivaci častěji chodit pěšky a jezdit na kole, měli by mít k dispozici kvalitnější vyhrazenou infrastrukturu a pravidla silničního provozu by měla upřednostňovat chodce a cyklisty.

Orgány veřejné správy mají k dispozici nástroje k prosazení potřebných politik a změn v infrastruktuře, které by podpořily trvalý přechod k udržitelné mobilitě. Města, v nichž žijeme, jsou koneckonců utvářena našimi individuálními rozhodnutími.

Pusťme se všichni do zlepšování našeho společného prostoru!

Náš společný prostor a cíle EVROPSKÉHO TÝDNE MOBILITY:

- Zlepšení kvality života ve městech a podpora infrastruktury zaměřené na lidi
- Rozvinutí dalších iniciativ EU, jako jsou REPowerEU a Zelená dohoda pro Evropu
- Snazší využívání ekologičtějších druhů dopravy a podněcování změny chování prostřednictvím zajištění vhodné infrastruktury, dopravních sítí, předpisů a důrazem na aktivní mobilitu a veřejnou dopravu

1. **Zažijme společný prostor jinak**

Společný prostor je pro každého! Všichni by měli mít možnost jej bezpečně využívat k osobní mobilitě i sociálním interakcím a těšit se z něj.

Zviditelnění udržitelné mobility: Podpora alternativ k vlastnictví automobilu a osvěta o plnohodnotných způsobech dopravy, jako jsou sdílená řešení (jízdni kola, automobily, e-koloběžky atd.), nákladní kola, veřejná doprava a zejména chůze, jsou klíčové. Udržitelné formy dopravy a zásada „používat, nikoli vlastnit“ pomáhají zmírňovat dopravní zácpy, závislost na automobilech a nároky na parkovací plochy pro osobní dopravní prostředky. V zájmu efektivního využití prostoru pro různé účely lze také zavádět systémy dynamického řízení parkování.

Jak jít příkladem: Pracovníci orgánů veřejné správy, státní úředníci a poskytovatelé služeb pro města by měli dostat možnost sami využívat alternativy udržitelné a aktivní mobility. Mohou tak jít příkladem, zažít si udržitelnou dopravu v praxi a zvyšovat povědomí o potřebě kvalitní specializované infrastruktury. Městské vozové parky a veřejná doprava by pak měly mít zajištěné zdroje financování, aby mohly být obměněny za ekologičtější a efektivnější vozidla.

Ochrana, respekt: Kampaně, plánování prostoru a předpisy by měly upozorňovat na ohleduplnost k těm nejzranitelnějším, jako jsou děti, chodci, osoby se sníženou schopností pohybu a aktivní účastníci dopravy.

Utváření společného prostoru na základě priorit pro budoucnost: Společný prostor existuje ve městech a obcích po celé věky. Měl by se vyvíjet s důrazem na udržitelnější a inkluzivní mobilitu, zejména pěší a cyklistickou.

Právo využívat infrastrukturu: Právo na pohyb všech lidí, včetně uživatelů aktivní mobility, osob se zdravotním postižením a ohrožených skupin obecně, by nemělo být omezováno. Prostor by měl být spravedlivě sdílen, a zejména by mělo platit, že všichni nechodci by měli být ohleduplní vůči chodcům a osobám se sníženou schopností pohybu.

Spoluvytváření: Spoluvytvářením se rozumí zapojení komunity, zainteresovaných stran a široké veřejnosti do procesu změny. V ideálním případě je spolupráce navázána od samého počátku. Místní lidé se spíše zapojí, pokud se s nimi komunikuje o kontextu i jejich potřebách. Tímto způsobem lze rovněž shromáždit celou řadu různých pohledů a názorů, odhalit potenciální překážky, které je třeba překonat, a obecně zvýšit šance na přijetí projektu.

Obnova „Třetích míst“: Třetí místa poskytují příležitosti k praktickému, finančně nenáročnému setkávání mimo domov a pracoviště. Může se jednat třeba o parky, komunitní centra, hospody či kavárny. Tato místa mají ve veřejném prostoru obrovský význam pro kvalitu života a duševní pohodu.

3. Školní ulice: bezpečný prostor pro aktivní mobilitu

Vytváření bezpečných ulic v okolí škol je důležité nejen pro bezpečnost našich dětí, tyto aktivity také podporují generační přechod k bezpečnější aktivní mobilitě.

Odklonění místní dopravy od škol: Mezi obcemi a školami vznikají aktivity podporující přístup pro pěší, cyklisty a veřejnou dopravu. V okolí škol by měl být omezen silný provoz motorizované dopravy.

Sdílení příkladů dobré praxe: Existuje mnoho pozoruhodných opatření, která pomáhají vytvářet bezpečné ulice v okolí škol, například dopravní značení na celostátní úrovni nebo zajištění přístupnosti a dostatek parkovacích míst pro prostředky aktivní mobility. Tato opatření je možné přenést také na místní úroveň.

Osvěta mezi rodiči a poskytovateli péče o děti: Když rodiče vozí děti do školy a ze školy, často vznikají dopravní problémy, které by se daly vyřešit vzájemným dialogem. Bezpečný prostor pro děti lze vytvořit zavedením zón bez aut nebo jinými cílenými opatřeními.

Vzdělávání příští generace: Je důležité učit se o bezpečnosti silničního provozu a povzbuzovat žáky a rodiče, aby si společně užívali dopravu do školy pěšky či na kole po bezpečných trasách.

Zajištění přístupnosti pro všechny uživatele: Při projektování ulic, křižovatek a multimodálních uzlů je třeba dbát na zajištění přístupnosti pro uživatele všech věkových kategorií včetně rodin a osob se zdravotním postižením. To zahrnuje aspekty, jako jsou šířka prostoru, blízkost a rychlost dopravy, ale také fyzické prvky veřejné dopravy (např. výtahy, úroveň nástupišť či přístup k vozidlům).

Politika zvyšování bezpečnosti silničního provozu: Podívejme se na státy, v nichž byly úspěšně zavedeny národní strategie na ochranu zranitelných účastníků silničního provozu a na podporu hromadné a aktivní dopravy. Vhodné koncepty lze implementovat také na místní úrovni.

Vymáhání parkovacích předpisů: Pravidla silničního provozu musí odpovídat danému kontextu a na vymáhání dodržování parkovacích předpisů je třeba vyčlenit odpovídající prostředky. To zahrnuje jak parkování automobilů, tak bezpečné parkování elektrokoloběžek a jízdních kol, aby byl zajištěn bezpečný průchod či průjezd pro všechny.

Vyvážená alokace prostoru na silnicích: Je třeba zamezit vytváření infrastruktury, která by blokovala aktivní dopravu nebo jí ubírala prostor ve prospěch jiných druhů dopravy. To může zahrnovat nevhodně umístěné dopravní značení, osvětlení, parkovací místa či dobíjecí stanice.

Podpora na úrovni městských částí: Snižme rychlost na 30 km/h. Vytvářejme bezpečné cyklostezky, jež budou fyzicky chráněny před motorovými vozidly. Zvyšujeme kapacitu a prodlužme provozní dobu veřejné dopravy. Získávejme zpětnou vazbu od veřejnosti. Oslovujme místní organizace s cílem vypracovat kvalitní plány mobility.

2. Společné vytváření městského prostoru

Při přetváření městského prostoru je třeba zapojit místní komunitu a zohlednit různé uživatele a způsoby dopravy. Prostor v dopravních sítích bude díky tomu možné rozdělit tak, aby vyhovoval místním podmínkám a umožňoval koexistenci všech druhů dopravy.

4. Plánování a projektování bezpečnějších ulic

Při plánování a projektování bezpečnějších ulic je třeba brát ohled na všechny obyvatele a druhy dopravy.

Urbanisté by měli být (pře)školeni k tomu, aby dokázali vyváženě rozdělit prostor na silnicích a chránit zranitelné účastníky silničního provozu. Organizace by na to měly pamatovat i při vypracovávání plánů mobility.

